

_____ *hokimligi*
maktabgacha va maktab ta'limi
boshqarmasi

_____ *maktabgacha va*
maktab ta'limi bo'limi tasarrufidagi
___-umumiy o'rta ta'lim maktabi
to'garak rahbari

_____ *ning*
20__-20__-o'quv yili uchun

“RAQS”

TO'GARAK

HUJJATLARI

To'garak a'zolari haqida ma'lumot

№	Familiya ismi va sharifi	Tug'ilgan sanasi	Sinfi	Manzili (to'liq)	Ota-onasi (Ismi sharifi)	Telefon (uy yoki mobil)	Izoh
1.							
2.							
3.							
4.							
5.							
6.							
7.							
8.							
9.							
10.							
11.							
12.							
13.							
14.							
15.							

16.							
17.							
18.							
19.							
20.							
21.							
22.							
23.							
24.							
25.							
26.							
27.							
28.							
29.							
30.							

O'tkazilgan xona _____

“TASDIQLAYMAN”**MMIBDO‘** _____**20__-20__-o‘quv yili uchun tuzilgan “Raqs” nomli to‘garagining
ISH REJASI**

№	Yillik ish reja mavzulari	Soat	Sana	Izoh
1.	Kirish	1		
2.	Raqs san'atining paydo bo'lishi	1		
3.	Raqs fani haqida tushuncha	1		
4.	Raqs liboslari	1		
5.	Raqs san'ati ta'limi	1		
6.	Raqs texnikasi	1		
7.	Havaskorlik raqs ansambllari	1		
8.	Jahon xalq raqslari	1		
9.	O'zbek raqsi	1		
10.	Xalq raqslarini sahnalashtirish	1		
11.	Baletmeyster - yaratuvchi	1		
12.	Baletmeyster-sahnalashtiruvchi	1		
13.	Zal o'rtasidagi ekzersis tartibi	1		
14.	Tana barqarorligi uchun mashqlar	1		
15.	Qo'lning tirsak, kaft va barmoqlari uchun mashqlar	1		
16.	Ritmik xatti-harakat	1		
17.	Elementar xoreografik kompozitsiyalar	1		
18.	Raqs ijrochiligi turlari	1		
19.	Balet san'atining tarixiy taraqqiyoti	1		
20.	Tarixiy raqslarning mazmuni va mohiyati	1		
21.	Xalq raqslarining mazmuniyligi va xarakterli jihatlari	1		
22.	Sharq raqs san'ati	1		
23.	Klassik raqs terminologiyasi	1		
24.	Gavda holatlari atamaları	1		
25.	Tutqich va zal o'rtasidagi ekzersis atamaları	1		
26.	Mumtoz raqs harakatlarini o'rgatish	1		
27.	Oyoq holatlari	1		
28.	Qo'l holatlari	1		
29.	Holatlar	1		
30.	Port de bras	1		
31.	Plié (Mumtoz raqs)	1		
32.	Battement tendu	1		
33.	Rond de jambe par terre	1		
34.	Cou – de – pied	1		
35.	Battement fondu	1		
36.	Battement frappé	1		

37.	Rond de jamb en lair	1		
38.	Battement releve lent	1		
39.	Battement développé passé 900	1		
40.	Grand battement jete	1		
41.	Por de bras	1		
42.	Oyoq uchun mashqlar	1		
43.	Stanokdagi ekzersis	1		
44.	Opera va spektakl ustida ishlash	1		
45.	Fargʻona raqs maktabining oʻziga xos xususiyatlari	1		
46.	Usta Olim Komilov	1		
47.	Tamaraxonim	1		
48.	Mukarrama Turgʻunboyeva	1		
49.	Oʻzbek raqs sanʼatining qayta ishlangan shakllari	1		
50.	Qoʻlning kaft va barmoqlari uchun mashqlar	1		
51.	Aylanishlar uchun mashqlar	1		
52.	Oyoq holatlari	1		
53.	Oyoq harakatlaridan namunalar	1		
54.	Rasmiy holat	1		
55.	Qoʻl harakatlaridan namunalar	1		
56.	Xorazim raqs maktabi	1		
57.	Buxoro raqs maktabi	1		
58.	Xalq sahna raqsi	1		
59.	Jahon xalq raqslari	1		
60.	Jahon xalq raqslari va uning mashqlari	1		
61.	Tarixiy-maishiy raqs elementlari	1		
62.	Tarixiy-maishiy raqs turlari	1		
63.	Valsning paydo boʻlishi va rivojlanish jarayonlari	1		
64.	Uch pas valsi	1		
65.	Lotin Amerika raqsi haqida maʼlumot	1		
66.	“Cha-cha-cha” raqsi harakatlari	1		
67.	“Samba”–bu aniq va tez ritmli raqs	1		
68.	Tango va zamonaviy ritmdagi raqs	1		

Sana: “ ___ ” _____ 20__-yil. Sinflar: _____ To‘garak rahbari: _____

Mavzu: **Kirish**

I. Maqsadlar:

a) **Ta’limiy maqsad:** to‘garak a’zolariga milliy va zamonaviy raqslarining yuksak namunalari asosida tarixiy, nazariy va amaliy bilim berish, shuningdek, to‘garak a’zolariga yuqori badiiy did bilan birga milliy musiqiy tafakkurni shakllantirish.

b) **Tarbiyaviy maqsad:** yakka va guruhli raqs harakatlarini bajarishni, raqs san’atida artistik mahorat meyorlaridan foydalana olishga o‘rgatish.

v) **Rivojlantiruvchi maqsad:** raqsning turli xil badiiy uslublarini o‘ganish, bir-biriga solishtirish, taqqoslash yo‘llari, to‘garak a’zolarining dunyoqarashini, bilim chegarasini kengayib borish.

Mashg‘ulot turi: yangi bilim beruvchi. Bilimlarni mustahkamlovchi. Kompetentlikni shakllantiruvchi

Mashg‘ulot uslubi: tushuntirish, suxbat, tezkor savol – javob, amaliy mustaqil ishlar bajarish, munozara, muammoli topshiriq, ko‘rgazmali va boshqalar.

Mashg‘ulot metodi: guruhlarda ishlash, “Kim epchil-u, kim chaqqon”, “Ko‘rsam tezroq o‘rganaman”, “Muammo va yechim”, “Tushunchalar tahlili” va shu kabi metodlar.

Mashg‘ulotda jihozi: musiqa o‘quv xonasi, mavzuga oid musiqa asboblari, rasm, ko‘rgazmalar va tarqatma materiallar, o‘quv qurollari, elektron materiallar.

Mashg‘ulotning borishi:

II. Tashkiliy qism:

a) Salomlashish. b) Davomatni aniqlash.

III. Uyga vazifani so‘rash:

a) Savol – javob o‘tkazish. b) Topshiriqlarni tekshirish.

VI. Yangi mavzu bayoni:

Mamlakatimiz rivojlanishining hozirgi davrida madaniyat va san’at taraqqiyoti oliy ta’lim tizimi bilan bevosita hamohang tarzda jadal odimlanmoqda. Oliy ta’lim tizimini yanada takomillashtirish maqsadida ta’limni jahon andozalariga mos holda ishlab chiqish masalalari ilgari surilmoqda. Bugungi kunda oldimizda jahon fani va madaniyatining eng ilg‘or yutuqlarini o‘zida mujassamlashtirgan, inson aql-zakovati yaratgan ma’naviy boyliklaridan bahramand bo‘lgan yangi avlodni shakllantirish vazifasi turibdi. Faqat shu yo‘l bilangina millatning taraqqiyot sari intilishini ta’minlovchi intellektual kuch-kadrlarni tarbiyalash mumkin. O‘zbekistonning Birinchi Prezidenti I.Karimov o‘zining “Ona yurtimiz baxtu iqboli va buyuk kelajagi yo‘lida xizmat qilish – eng oliy saodatdir” nomli asarida aynan shu masalaga e’tibor qaratgan. Unda mamlakatimizning iqtisodiy qudratini oshirish, ijtimoiy sohalardan biri bo‘lgan ilmu fan, madaniyat va san’at tizimini izchil rivojlantirishga doir yangi reja va ustuvor loyihalar to‘g‘risidagi qarashlar har tomonlama puxta asoslangan holda bayon etilgan. Mazkur kitobning bosh g‘oyasida quyidagi so‘zlar aks etgan: “Biz o‘tgan davrda amalga oshirgan ishlarimizga baho berar ekanmiz, “Kecha kim edigu bugun kim bo‘ldik?” degan savol asosida ularning mohiyati va ahamiyatini o‘zimizga

chuqur tasavvur etamiz. O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.M.Mirziyoyevning 2017-yil 3-avgustdagi “Mamlakatimiz ijodkor ziyoli vakillari bilan uchrashuv”ida milliy madaniyatimiz, adabiyot va san’atimizni rivojlantirish bilan bog‘liq dolzarb masalalar, ularni hal etish yo‘llari, bu borada ijodiy uyushmalar va davlat tashkilotlari oldida turgan muhim vazifalar haqida atroflicha fikr almashildi.

Uchrashuvda Prezident Sh.M.Mirziyoyev o‘z nutqida “**Havas qilsa arziydigan ulug‘ ajdodlarimiz bor. Havas qilsa arziydigan beqiyos boyliklarimiz bor. Va men ishonaman, nasib etsa, havas qilsa arziydigan buyuk kelajagimiz, buyuk adabiyotimiz va san’atimiz ham albatta bo‘ladi**”, deb ta’kidladilar. Yuqoridagi mantiqiy va oqilona qarashlar har bir soha vakillarining zimmasiga g‘oyat ulkan mas’uliyat yuklaydi. Chunki har bir kasb yoki hunar egalarining sog‘lom fikrlay olishi, teran aqlu-zakovati, keng fikrliligi, ijodiy fantaziyaga boyligi nafaqat shu sohani rivojlantirish, unga uyg‘un holda mamlakatimiz nomini dunyoga taratish salohiyatiga ega bo‘ladi. Shuning uchun ham bugun har bir jabhada malakali va bilimli yosh kadrlarni tayyorlashga alohida e’tibor qaratilib, yetarli shart-sharoitlar yaratib berilmoqda. Jumladan, san’at sohasi vakillari yelkasida ham munosib kadrlarni tayyorlash

mas’uliyati turar ekan, xoreografiya va milliy raqsning ilmiy asoslarini o‘rganish, tavsiflash va ilmiy tadqiqotlar o‘tkazishning samarali metodlaridan foydalanishga o‘rgatish asosiy vazifalar etib belgilangan.

Baholash: mashg‘ulotga faol qatnashgan o‘quvchilarni rag‘batlantirish.

V.Uyga vazifa: o‘tilgan mavzuni o‘rganib kelish.

Sana: “__” _____ 20__-yil. Sinflar: _____ To‘garak rahbari: _____

Mavzu: Raqs san’atining paydo bo‘lishi

I. Maqsadlar:

a) **Ta’limiy maqsad:** to‘garak a’zolariga milliy va zamonaviy raqslarining yuksak namunalari asosida tarixiy, nazariy va amaliy bilim berish, shuningdek, to‘garak a’zolariga yuqori badiiy did bilan birga milliy musiqiy tafakkurni shakllantirish.

b) **Tarbiyaviy maqsad:** yakka va guruhli raqs harakatlarini bajarishni, raqs san’atida artistik mahorat meyorlaridan foydalana olishga o‘rgatish.

v) **Rivojlantiruvchi maqsad:** raqsning turli xil badiiy uslublarini o‘ganish, bir-biriga solishtirish, taqqoslash yo‘llari, to‘garak a’zolarining dunyoqarashini, bilim chegarasini kengayib borish.

Mashg‘ulot turi: yangi bilim beruvchi. Bilimlarni mustahkamlovchi. Kompetentlikni shakllantiruvchi

Mashg‘ulot uslubi: tushuntirish, suxbat, tezkor savol – javob, amaliy mustaqil ishlar bajarish, munozara, muammoli topshiriq, ko‘rgazmali va boshqalar.

Mashg‘ulot metodi: guruhlarda ishlash, “Kim epchil-u, kim chaqqon”, “Ko‘rsam tezroq o‘rganaman”, “Muammo va yechim”, “Tushunchalar tahlili” va shu kabi metodlar.

Mashg‘ulotda jihozi: musiqa o‘quv xonasi, mavzuga oid musiqa asboblari, rasm, ko‘rgazmalar va tarqatma materiallar, o‘quv qurollari, elektron materiallar.

Mashg‘ulotning borishi:

II. Tashkiliy qism:

a) Salomlashish. b) Davomatni aniqlash.

III. Uyga vazifani so‘rash:

a) Savol – javob o‘tkazish.
b) Topshiriqlarni tekshirish.

VI. Yangi mavzu bayoni:

Raqs - insoniyat paydo bo‘lgan ilk davrlardayoq tug‘ilgan va san’atning eng qadimgi, keng tarqalgan va ommabop turlariga kiradi. Qadimdan inson hayotining muhim jabhalarida raqs alohida o‘rin tutgan. Ibtidoiy davrda insonlar tomonidan tabiat hodisalari (quyosh, suv, olov bilan bog‘liq) turli afsonaviy ko‘rinishlarda tushunilgan. Tabiat mo‘jizalari insonlarga yaxshilik yoki yomonlik keltiruvchi kuch sifatida tasavvur qilingan. «Avesto», afsona hamda bitiklarda tabiat mo‘jizalari jonli timsollarda tasvirlangani va ular pantomima- raqs shaklida ijro etilgani haqida aytib o‘tilgan. Insonlarning mehnat jarayonlari, hayvonlarning harakatlari, afsonaviy xarakterdagi harbiy- vatanparvarlik ruhidagi raqslarni ijro etishgan. Bunda tabiat kuchiga tayanganlar. Ular o‘z fikrlarini bayon eta olmay omadli ov bo‘lishini so‘rab yalinishgan, yomg‘ir yog‘ishini, farzand ato etishini iltijo etganlar. Hozirgi davrgacha dunyoning ba’zi bir joylarida, masalan, Afrikada shunday raqsar saqlanib qolgan. Folklorshunoslar, sayohat- chilar yozib qoldirganlari o‘sha davrdagi xalqning yashash tarzi, urf- odatlari, aqidalari haqida so‘zlaydi. Olov oldida jamoa bo‘lib raqs tushishlar, insoniyat tarixining ibtidoiy jamoa davridagi tosh bitiklariga chizilgan rasmlardan ko‘rsak bo‘ladi. Qadimgi dunyo va antik davr raqsarlari hozirgi zamon raqsarlaridan ancha farqlangan. Bular : harbiy, marosimiy, xalq sayllari, to‘ylardir. Raqsar tushayotgan ijrochi musiqa ritmini oyoq va qo‘tlari bilan jonlantirgan. Keyinroq esa maxsus yog‘och sandaletlar, kastanetlar, zarbli urma va turli musiqa asboblardan foydalana boshlashgan. Rim imperiyasining inqiroz davrida raqsar bo‘lgan qiziqish so‘ngan. Lekin o‘rta asrlarga kelib raqs bayram, komediya tomoshalari, ko‘cha teatrlarining markazidan joy oldi. Raqsarlarining maqsadi bayram tomoshalariga kelgan mehmonlarni hushnud qilmoq bo‘lgan. Yangi maishiy raqsarlar paydo bo‘la boshladi va ular cekin-asta qirollar va oqsuyaklar saroyiga ko‘chib, yangi ko‘rinishiga ega bo‘ldi. Endi raqs ashula va deklamatsiya, pantomima elementlari bilan boyidi. Sharq raqs san’ati V, VI, VII asrlarda rivojlandi. Hindiston va Hitoyda pantomima tomoshalarining bir qismi blib qoldi. Unda raqs folklorining xarakterli chiziqlari o‘z aksini topdi. Hindistonda klassik raqs san’atning boshqa turlari, ya’ni musiqa, qo‘shiqchilik, she’riyat va teatr bilan bog‘liq holda rivojlangan. Hind klassik raqsi eramizning birinchi asridayoq rivojlangan. Hind klassik raqsi to‘rtta alohida yo‘nalishlariga ega. Bular «Bxarata Natya», «Katxakali», «Katxak», «Manipuri»lardir. Asrlar davomida yaxshi saqlanib qolingan «Bxarata Natya»- janubiy Hindistonning Madras va Maysor o‘lkalari raqsidir. Uni hind donishmandi Bxarat ikki yuz yil oldin «Bxarata Natya shastra» asarida yozib qoldirgan.

V. Uyga vazifa: o‘tilgan mavzuni o‘rganib kelish.

Maktab MMIBDO‘ _____ sana _____ 20__ yil

Sana: “ ___ ” _____ 20__-yil. Sinflar: _____ To‘garak rahbari: _____

Mavzu: **Raq s fani haqida tushuncha**

I. Maqsadlar:

a) Ta’limiy maqsad: to‘garak a’zolariga milliy va zamonaviy raqslarining yuksak namunalari asosida tarixiy, nazariy va amaliy bilim berish, shuningdek, to‘garak a’zolariga yuqori badiiy did bilan birga milliy musiqiy tafakkurni shakllantirish.

b) Tarbiyaviy maqsad: yakka va guruhli raqs harakatlarini bajarishni, raqs san’atida artistik mahorat meyorlaridan foydalana olishga o‘rgatish.

v) Rivojlantiruvchi maqsad: raqsning turli xil badiiy uslublarini o‘ganish, bir-biriga solishtirish, taqqoslash yo‘llari, to‘garak a’zolarining dunyoqarashini, bilim chegarasini kengayib borish.

Mashg‘ulot turi: yangi bilim beruvchi. Bilimlarni mustahkamlovchi. Kompetentlikni shakllantiruvchi

Mashg‘ulot uslubi: tushuntirish, suxbat, tezkor savol – javob, amaliy mustaqil ishlar bajarish, munozara, muammoli topshiriq, ko‘rgazmali va boshqalar.

Mashg‘ulot metodi: guruhlarda ishlash, “Kim epchil-u, kim chaqqon”, “Ko‘rsam tezroq o‘rganaman”, “Muammo va yechim”, “Tushunchalar tahlili” va shu kabi metodlar.

Mashg‘ulotda jihozi: musiqa o‘quv xonasi, mavzuga oid musiqa asboblari, rasm, ko‘rgazmalar va tarqatma materiallar, o‘quv qurollari, elektron materiallar.

Mashg‘ulotning borishi:

II. Tashkiliy qism:

a) Salomlashish. b) Davomatni aniqlash.

III. Uyga vazifani so‘rash:

a) Savol – javob o‘tkazish. b) Topshiriqlarni tekshirish.

VI. Yangi mavzu bayoni:

Raq s san’ati o‘qitilishi akademik va estrada xonandaligi ta’lim yo‘nalishida o‘qiyotgan talabalarga mazkur soha bo‘yicha asosiy bilimlarini va ijro mahoratini o‘stirishdan iborat.

Ushbu fan bo‘yicha talabalarning asosiy vazifasi – o‘zlarining konsert dasturlarida ijro etayotgan

qo‘shiqlarini ritmik va plastik harakatlar orqali ifodalash. Bunda katta e’tibor klassik, milliy raqslar va zamonaviy estrada raqslarini o‘zlashtirib artistic mahoratni o‘stirishga qaratiladi.

Talabalar qo‘llar, tana, bosh, oyoqlar asosiy ko‘rinishlari va ularning turli ko‘nikmalarini egallashlari lozim. Ritmik qobiliyatni o‘stirishga qaratilgan mashqlar ustida ishlashlari, spektakllar parcha ko‘rinishlarida elementar xoreografiya kompozitsiyalarini egallash ko‘zda tutilgan.

Ritmik harakatlar xonandaning ritmik qobiliyatini yuzaga keltiradi. Uning ritmik sezgirlik va hissiy olarnini yaratishda roli katta.

Baholash: mashg‘ulotga faol qatnashgan o‘quvchilarni rag‘batlantirish.

V.Uyga vazifa: o‘tilgan mavzuni o‘rganib kelish.

Maktab MMIBDO‘ _____ sana _____ 20__ yil

Sana: “ ” _____ 20__-yil. Sinflar: _____ To‘garak rahbari: _____

Mavzu: Raqs liboslari

I. Maqsadlar:

a) Ta’limiy maqsad: to‘garak a’zolariga milliy va zamonaviy raqslarining yuksak namunalarini asosida tarixiy, nazariy va amaliy bilim berish, shuningdek, to‘garak a’zolariga yuqori badiiy did bilan birga milliy musiqiy tafakkurni shakllantirish.

b) Tarbiyaviy maqsad: yakka va guruhli raqs harakatlarini bajarishni, raqs san’atida artistik mahorat meyorlaridan foydalana olishga o‘rgatish.

v) Rivojlantiruvchi maqsad: raqsning turli xil badiiy uslublarini o‘ganish, bir-biriga solishtirish, taqqoslash yo‘llari, to‘garak a’zolarining dunyoqarashini, bilim chegarasini kengayib borish.

Mashg‘ulot turi: yangi bilim beruvchi. Bilimlarni mustahkamlovchi. Kompetentlikni shakllantiruvchi

Mashg‘ulot uslubi: tushuntirish, suxbat, tezkor savol – javob, amaliy mustaqil ishlar bajarish, munozara, muammoli topshiriq, ko‘rgazmali va boshqalar.

Mashg‘ulot metodi: guruhlarda ishlash, “Kim epchil-u, kim chaqqon”, “Ko‘rsam tezroq o‘rganaman”, “Muammo va yechim”, “Tushunchalar tahlili” va shu kabi metodlar.

Mashg‘ulotda jihozi: musiqa o‘quv xonasi, mavzuga oid musiqa asboblari, rasm, ko‘rgazmalar va tarqatma materiallar, o‘quv qurollari, elektron materiallar.

Mashg‘ulotning borishi:

II. Tashkiliy qism:

- a) Salomlashish. b) Davomatni aniqlash.

III. Uyga vazifani so‘rash:

- a) Savol – javob o‘tkazish. b) Topshiriqlarni tekshirish.

VI. Yangi mavzu bayoni:

Bunda ijrochilarning egnidagi kiyimlari, bosh kiyimi, oyoq kiyimi, taqinchoqlari to‘liq ifodalani beriladi.

Libos tanlashda baletmeyster o‘ziga juda talabchan bo‘lishi lozim. Sahnadagi raqqosa qanchalik mahorat bilan raqsni ijro etmasin, kiygan raqs libosi o‘ziga mos bo‘lmasa tomoshabin uchun estetik zavq bera olmaydi. Baletmeysterning raqs liboslarini tanlay olishidan, ijrochilarga mosini tanlashidan uning nozik didini, o‘z kasbining ustasi ekanligini ko‘rish mumkin. Raqsning turli janrida liboslari ham turlicha bo‘ladi. Masalan, lirik raqsda qizlarning libosi folklor raqs janriga mos kelmaydi, yoki Xorazmning «lazgi»siga tillaqosh va zebigardon taqilmaydi. Nafaqat taqinchoqlar, balki tikilgan libosning bichimiga ham katta e‘tibor berish lozim. Zamonaviy raqs libosi kalta va tor bichiqda bo‘lsa, mumtoz raqs libosining etagi va yengi keng, uzun, naqshlari milliy, boshida tillaqosh, peshonaband, durracha kabi kiyimlari kiyiladi va hokazo.

3. Raqs matni. Bunda raqsqa qisqacha annotatsiya beriladi, raqsning asosiy mazmuni ochib yeriladi. Ijrochilarning sahnadagi hara- katlari izohlari taktma-takt beriladi. Unda oyoq va qo‘l harakatlari, bosh, gavda holatlari raqs tasviriga mos tushishi kerak.

4. Raqs tasviri. Bunda ijrochilarning sahnadagi harakat yo‘na- lishlari chizmasi geometrik shakllarda beriladi. Yuqorida aytib o‘tganimizdek, raqs tasviri raqs sahnalashtirishning asosiy qismlaridan biri hisoblanadi. Asosiy deyishimizga sabab, raqsni sahnalashtirish ishini yengillashtiribgina qolmasdan, avval sahnalashtirilgan raqsni bir necha yillardan so‘ng yana tiklashda, kelajak avlod foydalanishida, baletmeysterlarni bilimini oshirishda, ularning aqlini charhlashda muhim o‘rin tutadi. Baletmeyster raqs sahnalashtirar ekan u ijod qilishi, musiqadan ruhlanib yangi-yangi raqs ko‘rinishlarini yaratishi lozim. Bu ishni amalga oshirish vaqtida doimo o‘zi yaratgan raqsning bir necha chizmalarini qog‘ozda aks ettirib boradi va eng ma’qulini tanlaydi. Bu bilan u o‘z ishini yengillashtiradi. Bundan tashqari ustozlarning merosga aylanib qolgan, xalq qalbidan katta o‘rin olgan, mumtoz raqslarini o‘z shogirdlariga o‘rgatishda raqs chizmalaridan keng foydalanish, unutib qo‘ygan kichik bir harakatni ham eslab olish imkonini beradi. Avval aytib o‘tganimizdek, raqs sahnalashtirish ishida nafaqat o‘z sohasiga tegishli bilimni, balki matematika, tabiiy fanlarni ham chuqur bilishi lozim. Raqs sahnalashtirish jarayonida musiqaning sanog‘ini to‘g‘ri sanashi, o‘z tasavvuridagi raqs harakatlarini ijrochiga ko‘rsatish va o‘rgatishda musiqaning har bir taktini eshitib, yurakdan his qilishi kerak, chunki ijrochi(lar)ning sahnadagi harakat yo‘nalishlari geometrik shakllarda aks ettiradi. Aholining hududlar bo‘yicha aholining yashash tarzini va uning farqlarini, urf-odatlarini, an’analarini bilish ham muhim bo‘lib, bu nafaqat folklor janrdagi raqslarda, balki lirik, klassik, zamonaviy raqslarni sahnalashtirishda ham asosiy o‘rinni egallaydi. Raqs tasvirini chizishda baletmeysterdan o‘tkir zehn, sinchkovlik, tasavvurga boy bo‘lish, imloviy hatolarsiz yozish va chiza olish kabi hislatlar talab etiladi.

Baholash: mashg‘ulotga faol qatnashgan o‘quvchilarni rag‘batlantirish.

V. Uyga vazifa: o‘tilgan mavzuni o‘rganib kelish.

veb-saytimiz: Zokirjon.com

Hujjat Word variantda beriladi.

Zokirjon Admin bilan

90-530-00-68 nomerga murojaat qilishingiz, shu nomerdagi telegram orqali bog'lanishingiz yoki nza4567 izlab telegramdan yozishingiz so'raladi.

Telegramda murojaatingizga o'z vaqtida javob beriladi

75 listdan iborat 68 soatli raqs to'garakni to'liq holda olish uchun telegramdan yozing.

Narxi: 30 ming so'm

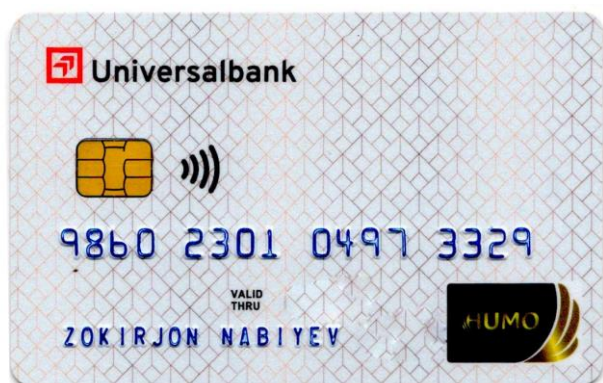
Telegram kanalimiz:

@Maktablar_uchun_hujjatlar

UZCARD *880*9860230104973329*summa#

Plastik egasi Nabiyev Zokirjon

DIQQAT!!!

Sizga bu **OMONAT** qilib beriladi.

To'liq holda olganingizdan so'ng:

Faqat o'zingiz uchun foydalaning.

Hech kimga bermang hattoki eng yaqin insoningizga ham.

Internet orqali veb-saytlarga joylamang.

Kanal va gruppalariga tarqatmang.

OMONATGA

HIYONAT QILMANG.